

Moara cu noroc de Ioan Slavici - caracterizarea personajului principal

Ghita este unul dintre cele mai reprezentative personaje din literatura romana, impunandu-se prin complexitate, dar si prin putere de individualizare, ilustrand consecintele distrugatoare pe care le are asupra omului setea de inavutire. Cheia moralitatii sta in cuvintele batranei de la inceputul si sfarsitul nuvelei ce cuprind normele etice care trebuie aplicate si respectate in viata de orice om cinstit si drept. Oricine sa abate de la acest adevar fundamental, se autodistruge prin trairi zguduitoare, ce duc cu siguranta spre un sfarsit tragic.

Drama lui Ghita sa dezvaluie treptat prin faptele si gandurile lui si prin opiniile celorlalte personaje. Nemulțumit de conditia sa sociala, Ghita tinde firesc spre bunastare si isi convinge familia sa se mute pentru trei ani la carciuna aflata la incrucisarea unor drumuri importante pentru negot, Moara cu noroc.

Om harnic si cinstit, la inceput, el nu vrea decat sa agoniseasca atatia bani incat sa angajeze vreo zece calfe carora sa le dea de carpit cizmele oamenilor. Bun meserias, bland si cumsecade, trudind din greu pentru "fericirea familiei sale", Ghita devine treptat "tot mai ursuz", "pus pe 3 ganduri", "nu mai zambea ca inainte". La prima intalnire pe care o are cu "stapanul acestor locuri", Ghita incearca sa fie autoritar si darz in fata lui Lica, sa reziste propunerilor nelegiuite ale acestuia, dar este infrant de extraordinara forta morala pe care o are Lica asupra tuturor.

Viata exterioara a lui Ghita este subordonata si detasata de viata sa interioara, de zbuiciumul din mintea si sufletul sau. Slavici dirijeaza destinul eroului prin mijloace psihologice profunde, sondand reactii, ganduri, trairi, in cele mai adanci zone ale constiintei personajului, mai ales prin monologuri interioare. Actiunile, gesturile si atitudinea lui Ghita scot la iveala incertitudinea si nesiguranta care-l domina, teama si suspiciunea instalate definitiv in el cand intra in cardasie cu Lica, incearca sa-si asigure cateva masuri de protectie: pistoale de la Arad, doi caini ciobanesti, isi angajeaza o sluga credincioasa, dar teama si zbuiciumul nu-l parasesc.

Ajunge sa regrete faptul ca are nevasta si copii, si-ar fi dorit sa poata zice "prea putini mi pasa". Refuza sa dea amanunte despre afacerile cu Lica, se indeparteaza incet dar sigur de sotia sa, relatiile dintre ei fiind in ce in ce mai reci, "ii era parca n-a mai vazut-o demult si parca era sa se desparta de dansa". Conflictul interior este din ce in ce mai puternic, lupta dandu-se intre fondul cinstit al lui Ghita si ispita imbogatirii. Sufletul complex si labil este sfartecat intre dorinta de a pleca de la Moara cu noroc, ramanand un om cinstit si tentatia pe care n-o mai poate controla, a lacomiei de bani. Ghita isi face reprosurile are remuscari sincere si dureroase, manifestate prin autocaracterizari: "Iarta-ma, Ano, iarta-ma cel putin tu, caci eu n-am sa ma iert cat oi trai pe fata pamantului".

Alta data, intr-o efuziune a sentimentelor paterne, isi deplange prabusirea, careia nu i se poate impotrivi: "Sarmanilor mai copii, voi nu mai aveti (...) un tata om cinstit (...) tatal vostru e un ticalos".

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

Situatia materiala a lui Ghita e in floritoare datorita afacerilor cu Lica si, desi fricos si las, Ghita se afunda tot mai mult in faptele marsave puse la cale de Lica.

Dezumanizarea lui Ghita se produce intr-un ritm alert, el insusi, autoanalizandu-se, da vina pe firea lui slaba, incercand astfel sa-si motiveze faptele, "asa m-a lasat Dumnezeu! Ce sa-mi fac daca e in mine ceva mai tare decat vointa mea?! Nici cocosatul nu e insusi vinovat ca are cocoasa in spinare".

Odata cu marturia mincinoasa, prabusirea lui este inevitabila si rapida, o foloseste pe Ana drept momeala pentru a-l demasca pe Lica nu numai pentru ca il mustra constiinta pentru ceea ce devenise el, dar si dintr-o gelozie ajunsa la paroxism . De la complicitate la crima, nu mai e decat un pas si Ghita devine el insusi ucigas, injunghiind-o pe Ana, care "era intinsa la pamant si cu pieptul plin de sange cald, iar Ghita o tine sub genunchi si apasa cutitul mai adanc spre inima ei". In aceeasi clipa, Raut "isi descarca pistolul in ceafa lui Ghita, care cazu inapoi fara sa mai poata afla cine l-a impuscat". Ghita devine victima pentru ca are in el lacomia pentru bani, "vedea banii gramada inaintea sa si i se impaienjeneau parca ochii; de dragul acestui castig, ar fi fost gata sa-si puna pe un an-doi capul in primejdie".

Patima pentru bani il dezumanizeaza si Ghita cade prada propriului sau destin caruia nu i se poate opune, prabusindu-se incet, dar sigur - de la omul cinstit si harnic la statutul de complice in afaceri necurate si crima, pana la a deveni ucigas.

"Sanctionarea drastica a protagonistilor e pe masura faptelor savarsite, lor lipsindu-le stapanirea de sine, simtul masurii si cumpatul" (Pompiliu Marcea).